

EVALUATIE KANOGOTEN DOMMEL '23

10-10-'23 TINY SMULDERS, TIM DOMMELS, ILJA FRENKEN, MARK SCHEEPENS, LONNEKE SCHILTE

TIJDELIJKHEID

In 2023 zijn de glijgoten er op 8 april al in gegaan; eerder dan afgesproken (1-5). Zeker bij mooi en droog weer voeren de kanoverhuurbedrijven de druk ook op om de glijgoten erin te leggen. Zodat wordt gestart met water conserveren (voldoende hoog peil om te kunnen varen) en er toch gekanood kan worden. Er kwamen ook best wat vragen binnen (via social media) over vispasseerbaarheid en flora & fauna in relatie tot de glijgoten. Dus goed om ze dan ook niet te vroeg te plaatsen. Rond 1 november de balken met glijgoten weer verwijderen.

Afspraak: in principe 1 mei als datum hanteren om balken en glijgoten te plaatsen en 1 november verwijderen. Is mede afhankelijk van het weer (zowel voor vismigratie als voor kanoseizoen). In afstemming met ecologie.

Afspraak: Nu niet investeren in vispasseerbaarheid kanogoten, want er moet totaalplan beekherstel komen. Vóór 2027 zou Dommeldal op de schop moeten (KRW, N2000) en moet beek gaan functioneren zónder stuwen.

BEHEER EN ONDERHOUD

Met name de 2^e kanogoot lag snel vol met hout en drijfvuil. Na ophogen van kade is eea gaan drijven, dus toen kwam er extra veel drijfvuil. Ook na maaien moet Tiny vuil gaan ruimen. Maar ook in normale weken gaat Tiny soms wel een paar keer per week langs om drijfvuil te verwijderen. Dit kost hem niet zoveel extra tijd. Hij verwacht bovendien dat dit na beoogde aanpassingen aan de constructie minder zal worden. In de vakantie van Tiny kostte het een kwartiertje per week om beide locaties schoon te houden. Tiny krijgt ook telefoontje als er veel vuil zit, dan gaat hij erheen.

Afspraak: **Tiny** 1x per week vuil verwijderen (en na maaien of andere werkzaamheden door het waterschap evt. extra indien nodig). Met de kanoverhuurders bespreken dat zij het tussentijds zelf een beetje bijhouden.

Afspraak: **Tiny** zorgt voor een PO job voor plaatsing en controle van deze recreatieve voorzieningen.

EXTRA KANOGOOT

Voorstel vanuit beheer is om geen derde kanogoot te maken, maar op de beoogde locatie in de Malpie 2 balken te plaatsen. Ook hiervoor geldt dat deze er niet jaarrond in moeten komen te liggen (ivm vispasseerbaarheid), maar tegelijkertijd met de glijgoten (grootweg 1 mei tot 1 november).

WERKING

De werking van de glijgoten voor de vaarrecreatie is goed. Er zijn al wat aanpassingen gedaan om ze beter te laten functioneren en er slaan nauwelijks mensen om. Ook de reacties vanuit kanoverhuurders waren positief.

Afspraak: **Tiny** bij kanoverhuurbedrijven ophalen hoe zij werking, instructies, e.d. ervaren (tips / tops).

De werking van de balken met glijgoten vanuit het oogpunt van waterconservering is ook goed. Ze zorgen voor ruim 70 cm opstuwung en het werkt vrij ver door. Het waterpeil staat net onder de instapplaats bij de Peedijk.

KANOVAARDER OP GLIJGOOT MET WATER

VEILIGHEID

Zie rapport van de veiligheidkundige (bijlage). Het gaat goed, er gaan er maar weinig omver en er gebeuren gelukkig geen ongelukken (wel veel gillende meiden ☺). Onder normale omstandigheden is er voldoende doorgang (ca 80 cm). Bij hogere afvoeren is de doorgang beperkt, met name bij Poterseind is de doorgang dan 60 cm of nog minder. Dat is krap. Er zijn al wel rood-witte stickers geplakt als waarschuwing onderdoorgang.

Verder is aanbeveling veiligheidkundig om duidelijk bord (met pictogrammen) te plaatsen ruim voor de 1^e kanogoot. Deze borden zijn besteld en worden volgend jaar bij start kanoseizoen geplaatst (**Tiny**).

Afspraak: Trajecten afsluiten bij te hoog peil, als onvoldoende veilige onderdoorgang. Hiervoor is een maaiBOS beschikbaar met signalering te hoog peil.

Afspraak: **Ilja/Lonneke** verzoeken dit mee te nemen in het nieuwe beleid. Evt ook in automatisch dashboard opnemen indien mogelijk.

VERBETERSUGGESTIES

Mogelijke verbeteringen voor toekomstige glijgoten (zoals bijv. Genneper watermolen, Dommel St Oedenrode) worden besproken. Nog even afwachten nieuwe tekeningen met alle wijzigingen. Zie ook veiligheidsrapport, samen met deze evaluatie compleet pakket. In dat pakket dan ook de originele tekeningen en (zodra gereed) de nieuwe ontwerptekeningen met de voorgestelde aanpassingen.

OVERIG

Zijn er nog bijzonderheden ten aanzien van de eerder geplaatste stobben? Nee, geen vragen/klachten over.

Hoe zit het met vispassages Dommelsche en Venbergse molen? Kanopassages vormen nog geen onderdeel van het project; daar is Ilja mee bezig. Beheerders zijn nog niet betrokken.

Afspraak: **Mark** verzoekt projectorganisatie om beheerders hierbij te betrekken.

Glijgoten niet geschikt voor SUP's (tenzij vin in te halen), maar dat lukt ook niet. Liever niet de kant op.

Afspraak: **Ilja/Lonneke** nemen mee op nieuwe vaarkaart dat dit stukje Dommel ongeschikt is voor SUPs.

VERVOLGAFSPRAKEN

Afspraak: **Lonneke** deelt de stukken op intranet (Dommel zichtbaar) en tagt dan de Werkgroep nautisch beheer, Rick Ketelaars, Hans Koekkoek, Marcel vd Broek, Nicola Janssen, Ger van Veen en dit clubje.

Afspraak: **Ilja/Lonneke** bespreken in de werkgroep hoe bericht te delen met externen (o.a. Rofra, TKBN, watersportverbond).

Afspraak: **Tiny** gaat de glijgoten indienen voor innovatie.

BIJLAGE: VEILIGHEIDSRAPPORT

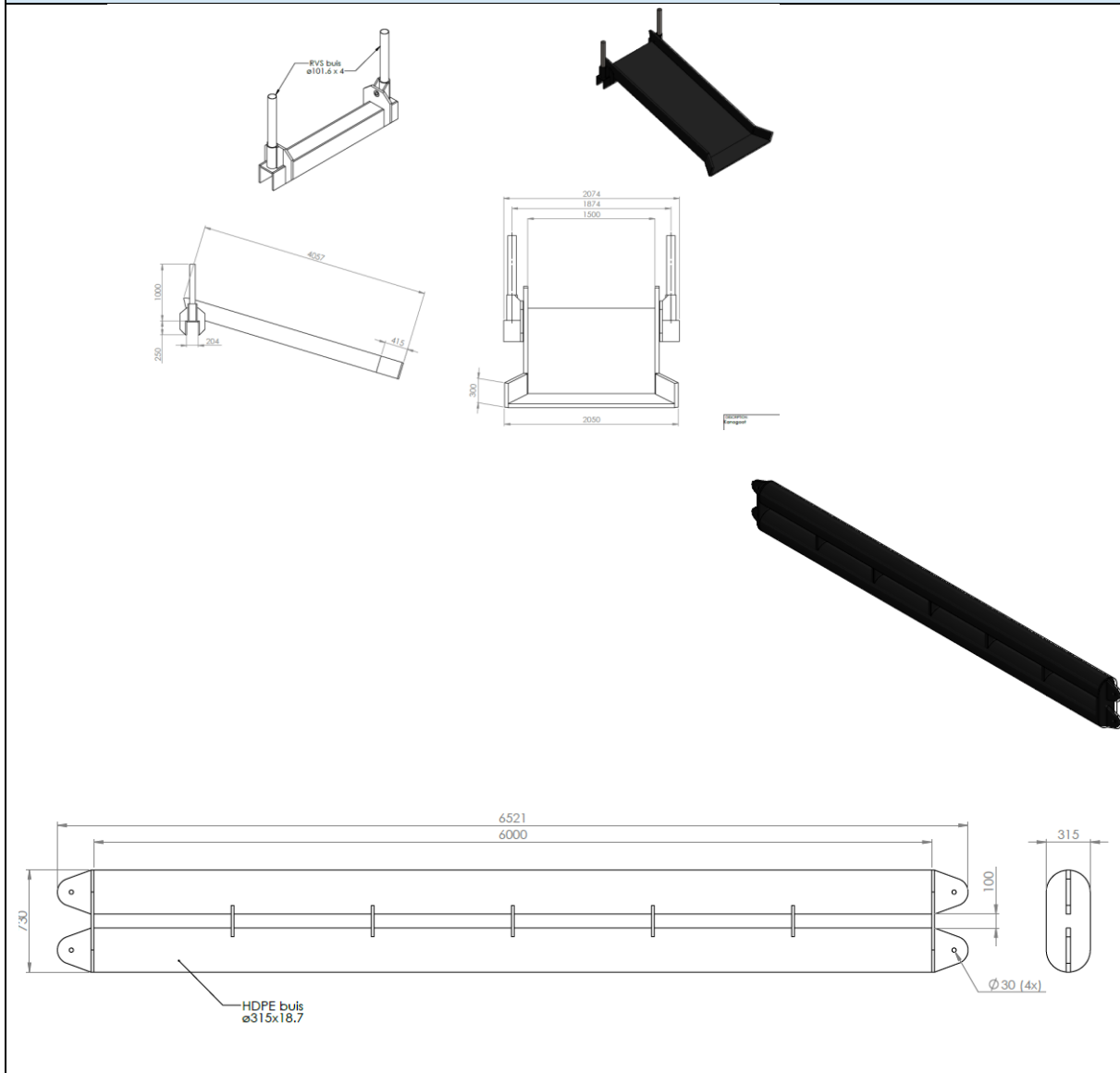
Aanvraag	
Datum aanvraag:	25-07-2023
Aangevraagd door:	Tiny Smulders
Functie:	Gebiedsbeheerder
Behandeld door:	Ger van der Veen
Functie:	Veiligheidsmedewerker
Beantwoord op:	25-09-2023

Vraagstelling:
Veiligheid beoordeling van nieuwe kanoglijgoot opstelling.

Wettelijk kader:
Vaarwater is in beheer bij gemeenten, waterschappen, provincies, rijk, recreatieschappen, natuurterreinbeheerders en vele particuliere organisaties. Waterbeheerders bepalen of en hoe erop gevaren mag worden. Door die veelheid aan beheerders is er ook een veelheid aan wet- en regelgeving. Het is vaak niet duidelijk of kanovaren wel of niet onder een bepaalde regel valt. De 25 waterschappen hebben elk een eigen Keur. Ongeveer de helft daarvan geeft aan dat kanovaren mag, mits... Dat is klantvriendelijker dan de negatieve insteek: verboden, tenzij.... Waterbeheerders dragen ook zorg voor de veiligheid. Kies voor het markeren van een potentieel risicodragende situatie, maar verbiedt niet. [...]

Inleiding:
In de zomer van 2021 is mij gevraagd om een advies te geven over een tweetal tijdelijke kano in- en uitstapplaatsen in de Dommel bij Borkel en Schaft. Als gevolg van de lage waterstand is besloten om deze steigers te bouwen. De twee stuwen waren niet meer met de kano te passeren vanwege de lage waterstand. Dit moest over land gebeuren. In 1 ^e instantie waren de twee tijdelijke constructies niet veilig te gebruiken door de kanoërs. Binnen 24 uur is dit opgelost, waarna het kanoën op de Dommel weer is vrijgegeven. Omdat als gevolg van klimaatverandering de aanvoer van water sterk gaat variëren staat veilig kanovaren onder druk. Om niet geregeld tijdelijke voorzieningen te bouwen is een structurele oplossing ontworpen. Het resultaat is een robuuste kanoglijgoot die op het water drijft. Waar een constante waterstroom zorgt, dat de kano's er zonder probleem vanaf glijden. Deze nieuw ontworpen glijgootconstructie is beoordeeld op veiligheid voor de gebruikers.

Tekening

Uitvoering:

Voor de beeldvorming: de glijgoot staat met twee steunen op de slotbalken in de stuw. Na wat eerste testen is er een slotbalk verwijderd om de steilheid van de glijgoot omlaag te brengen en dus ook de snelheid te verminderen van de kano. Het systeem bestaat uit twee langs-geleiders die de kano's in de juiste positie brengen ten opzichte van de glijgoot. Om te voorkomen dat er peddels achter de constructie blijven hangen is er oplopende kim/rand gemaakt aan beide kanten. Ook al wordt de peddel laag gehouden, dwars op de kano. De afstand van het brugdek tot kano is krap, maar voldoende om hoofdletsel te voorkomen (evt in liggende positie). Op de brug is een markering aangebracht in de vorm van rood-wit band.

Beoordeling

Medio juli 2023 heeft een beoordeling van de glijgootopstelling plaatsgevonden. Hiervoor zijn de twee glijgoten bezocht die in gebruik waren. Ter plaatse zijn een aantal kanoërs gespot die de glijgoot namen. Na de eerste reactie van de kanoërs "hoe en wat" verloopt het nemen van de glijgoot zonder problemen. Peddels die niet in de lengte- richting van de kano gehouden worden tijdens het glijden, worden automatisch door de kimmen op de juiste hoogte gebracht om zonder gevaar de glijgoot te passeren. Niet recht voor de glijgoot gepositioneerde of schuine kanoërs op het water, worden door de geleidingbalken aan de zijkant goed voor de goot geduwd. Ook deze kano's nemen de glijgoot zonder problemen. Tijdens de inspectie/beoordeling alleen blije gezichten gezien na het nemen van de glijgoten. Inmiddels is duidelijk dat achterstevoren de glijgoot passeren ook mogelijk is.

Conclusie:

Op veiligheidsgebied heb ik ten aanzien van glijgoot met geleiders geen opmerkingen. Het systeem werkt goed, kanoërs lopen geen risico's als ze de glijgoot passeren. De informatievoorziening over de twee glijgoten krijgen kanoërs op de verhuurplaats van de verhuurder. Mensen met een eigen kano krijgen mogelijk deze informatie niet. Daarom is het aan te bevelen ruim vóór de 1^e kanogoot borden met duidelijke pictogrammen te plaatsen. Zodat iedereen over dezelfde informatie beschikt.

Komende winter worden er nog aanpassingen gedaan om vuilophoping te verminderen. Het ontwerp zoals nu beoordeeld is verandert dan; mogelijk daarmee ook de risico's. In het voorjaar van 2024 zal daarom het aangepaste ontwerp opnieuw worden beoordeeld.

Voorgenomen aanpassingen:

De palen waaraan geleiders gemonteerd zijn verzetten (zodat minder kans op vuilophoping).
De geleiders halveren.

Geleiders aan de bovenzijde voorzien van een rode ronde buis ter waarschuwing.

Geleiders aan onderkant voorzien van een strip (zodat drijfvuil makkelijker door goot drijft).